

mitő megszerezni azt a képzettséget, a mit több követelmény. Egy gimnáziumi, vagy akadémián tanárnak van egy bizonyos szakköre, melyben évek hosszú során tökéletesítheti magát, a nélkül hogy abban a mindennapi kenyer gondolatmai felettlőbb akadályozná, egy szegény tanítónak pedig mindenhez érteni kell. — Ez a tanterv megkívánja, hogy a magyar nyelvet a szép irály kellei szerinti kezelje s a költői művek méltóságát bírja, azaz aetheticus legyen. Melyik tanító az, a ki ilyen képzettséggel bír? hiszen akárhán van, a ki helyesen fogalmazni sem tud, nyelvtanilag nem beszél, a szép iránt pedig semmi érzékkel nem bír. — A ki tanító-képezettségét ismeri, tudni fogja, hogy onnan nem kerülnek ki aesthetikusok.

Azt mondhatja valaki, hogy ott a vezérkönyv a tanító számára, az majd eligazítja. — Erre megjegyezzem, hogy van nekünk tanítókönyvünk a nyelvtanra uttig elég, de egyik sem használható. Miért? A nyelv tanításához kellene 1. egy vezérkönyv a tanító kezébe, 2. nyelvtan, a hováendék számára, és 3. egy, a nyelvtanhoz alkalmazott olvasókönyv. És mindhárom egy szerzőtől, vagy legalább egy elv szerint kihozva. Mert a ki valaha nyelvtan tanítását a foglalkozott, egyetért velem annyira, hogy nyelvet tanítani olvasókönyv nélkül nem lehet. De hogy használhassuk az A. nyelv tanítókönyvet a B. olvasókönyv mellett, hiszen mindkettő más más nemvon jár, más rendszert követ. — Arról a jó vezér könyvről tehát, mely a bizonyos képzettségű tanítót eligazítaná, szó sem lehet.

Ez még csak egy tanterv. De megkívánja a tanterv, hogy a tanító a történet, fizikát, matematikát, — csillogászatot a kis ujjában tartsa. — Munkes, jó rajzoló vagy tán festész is legyen, valóságos meleg szívvel, jó erkölcsies, níválti buzgósgáig bírjon, s minden felett egész életét az iskolának szentelje. Csak valjuk meg ösztönit, hogy ennyi szép tulajdon-egységet ritka ember bír, s annyi követelés egy neptanítói szében legalább is képtelenség! főleg a mai e áls időben, mikor egy vasúti haktér sem cserélné fizetését egy neptanítótól.

Gáthalmi.

Külföld

(b) A porosz bank német birodalmi léteiről szóló tárgyaláson már kezdetűntem s rövid időn véglegesen elfogadták. — Bukarest kilenc nap óta egészen el van vágyva minden közlekedésről, a nagy hóvihar miatt leveletlen barmi nem utazás. — Angliában az irak ismét házongának, az a hó ház a hűve fenntartást eszközö rendszabályokról tanácskozik. — A francia nemzetgyűlés elnöké Buffetet választá 542 szóval 479 ellen. — Az orosz kamara a néhány hadi hajó eladására vonatkozó tjavaslatot elfogadá.

(c) Ausztria. Bécsben az István templomban egy ismeretlen asszony megmérgezte magát. — A bécsi lapok általában nagyon rosszul nyilatkoznak az új magyar miniszterium felől.

A bécsi orvosi fakultás egyik kitünősége B. Roth legközelebb tartott felvilágosításában ócska kikeit az orvosi tudomány elcsúsztatására törökül nek ellen. Nem vonja kétségbe a nők szorgalmát, s kitartását, de saját tapasztalata szerint hiányzik náluk a teremtő szellem, az újat alkotó erő, erkölcsi tekintetben pedig határozatlan határnyáj rájuk nézve a tanulói pályá. — Az emancipáció kérdése nem dőlhet el oly hamar, mivel az természeti törvényen alapul. A valódi nőiség mindig becsesebb lesz, mint az erőszakot tudósoktatás.

A magyar ellenzékhez.

— Figyelmeztetés. —
Be lévén fejezve, vagy befejezéshez közelgetvén az országgyűlési választásra jogosítottaknak öszeírása, alulirt bizottság időszerteinek tartja figyelmeztetői és kéri a pártnak tagjait, hogy jogukat a reklamációk útján is érvényesíteni törekedjenek, ajánlvá figyelmükbe a választási törvény IV. fejezetét.
Budapest, febr. 13. 1875. Az országgyűlési függetlenségi kör, mint pártbizottság nevében.

Csávolszky Lajos, jegyző. Mocsáry Lajos, alelnök.

Színházi szemle.

Kedd, március 2. Orpheus az alvilágban. — vig operette 4 képmen, zenéje Offenbachtól. — Nagyon gyenge előadás. — A szereplők közül Krecsányi S. Foltényi, Dainokiné és Egvid említhetők fel. — A mellékszerepek rossz képekben voltak, a kar egyszer majd végkép belesült, alig rángathatván ki a karmester és Dainokiné. — Közönség kis számmal nézte meg az előadást; nem is igen volt rajta mit nézni és hallani.

— A „Debreczen”-re március 3. hóra előzetést nyitunk I. frívál.
Előfizetheti évnegyedre is 2 frt 50 kr.

Ajánljuk lapunkat a közönség támogatásába. Igyekeznünk fogunk lapunk tartalmának folytatásá t emelésé által olvasóink kívánalmait lehetőleg kielégíteni. A régi munkaerők mellé közelebb újak is csatlakoztak.

Hirdetési rovatunkba a lehető legutányosabb áron veszünk fel hirdetményeket.

Színházi szemle.

* A tisztántúli ref. egyházkerület által e hó 2. 3-ik napján tartott tanítóképzési vizsgán, mint jeleztük, 3. és 6. tanító jelelt meg. A tanítók: György Lenke, Jéger Irma és Jéger Emma, miután az elméleti vizsgát a tanítóképzési tanárok s vizsgáló bizottság előtt igen szép sikerrel letették, gyakorlati ügyességet Herceg János péterfalvai jeanyiskolájában, mutatták be; végre a női munkák gyakorlati készítéséből tanításából Dóczy G. növendéke vizsgát s neje Leveir Emma által vizsgáltatták meg. Az eredmény minden oldalról egyformán öröndetes. Mind a három nő S z a t m a r o n van alkalmazva a leányiskolákban. A vizsgálók részéről általános hangulat, hogy ily készsűlt tanítók a nevelés terén igaz nyereség gyanánt tekinthetők. Sajnálattal értesítjük, hogy a tanítók nem mutattak fel hasonló jó eredményt.

* Nagy részvét közt temették el ma Szabó Jozsefet, színházuk titkárát. A gyász-tesztességétől közreműködők a színházi kar. T a k á s Adam megleg hagon tartott beszédet, vett búcsút a derek pályatársától. A meg- boldogult koporsója díszes koszorúkkal volt öltöztetve; ennek szíjáján ez állott: legyen a sírhant könnyebb, mint volt életfáján! — Egy igazi barátod. Nyugodjék békével a sok küzdelem átélő fiú!

* A ref. egyház nőnövendéjében a 4. alsó osztály vizsgálja ma tartatott meg. — Az eredményvel, bár a szorgalmasság, és szóvala csak nagy hónapból állott, a vizsgáló küldött- ség teljesen meg volt elégedve s a siker felett örömdét nyilvánította, az igazgatótanár Dóczy Geórgy, mint a 4. alsó osztály vezető tanára Hajdu István, s Szilágyi Borbála kissasszony munkése iránt. — Az egyház részéről jelen voltak K. Tóth Mihály és Némethi Lajos ref. lelkészek, Balogh Ferenc, Palay Miklós és több presbiter; a szűk és szép számmal jelentek meg. Holnap a három felső osztály vizsgálja lesz.

* A kereskedelmi ifjak önképzőegyletében jövő pénteken este 8 órakor Beczner Frigyes tanár tart előadást — a hírlapirodalom becséről.

* Kovács József 7. gim. osztálybeli tanulója tornaegylet legkitünőbb előtornásza, tegnap délután hosszas szenvedés után mellbajban meghalt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz. A béke anyagla örízze a korán elhunyt ifjú kisenvedett tetemet.

* Esküvő. Ma délután kelt egybe Ábrahám Imre derek ifjú iparos V e r e b István polgártársunk kedves leányával, Juliánával. Kísérje áldás és szerencse őket az élet utain!

* Debreczeni terménycsarnok árjegyzéke, márc. 3. Piaczi rész, merőnkint: tiszabuzza 4—4.40 kr. kétszeres 3.40—70 kr. rozs 3.10—25 kr. árpa 2.50—60 kr., zab 1.80—85 kr., tengeri 2.70—75 kr. köles 3.30—45 kr. búkköny 4—4.50 kr. bab tarka 4.75—5 fr. fejtér 6—6.25 kr. nem egészen tiszta fejtér 5.25—6 fr. Nagyban tiszta zab 2.40—2.50 kr. 4.05—30 kr. 87, 88 fontos 4.35—50 kr. 89, 90 fontos 4.45—85 kr. rozs 78, 79 fontos 3.10—15 kr. 80—82 fontos 3.40—45 kr. árpa 68 72 fontos 2.70—80 kr. zafó fontos 1.80—89 1/2 kr. ut tengeri 89 1/2 fontos 2.80—85 kr. szalonna 100 font 36—37 fr. szalonnasír 100 font 45—46 fr. napraforgó olaj 100 font 20—21 fr.

* Szintársulatunk köréből ószinte részvéttel értesítünk, hogy B o g y Á Lajos teno-

ristánk ágyban fekvő beteg. H o r v á t h e színtén folyvást betegeskedik. A színházi tagok közt a mint tudjuk 19 beteg van.

* Ördögfogás lesz közelebb Debreczenben. Legalább a falragaszokon ily félsz komédiás hirdetés olvasható. N o csak aztán rajta, kinek kedve tartja!

* A „Vasárnapi Ujság” február 28-diki száma következő tartalommal jelt meg: Tisza Kálmán (arczképpel). Vajda Jánostól. — Epistola Langusához, midőn először ült vasútra. — Költemény Mindszentitől. — A holt Adorján szelleme, (Elbeszélés Borostyáni Nándortól). — Jókai Mór szülőháza (képpel). — Rajok az és történelemből, II. — Utazás a föld középebe. (Verne elbeszélése, 2 képpel). Kihai találmányok. Sámí Lajostól. — A hét- ről. (Tárca). — Irodalom és művészet, stb. rendez rovatok.

* A múlt éjjel, ezuttal nem áruljuk el, mely tanítóképzési tanuló, oly botránys magavisolelet tanúsított, hogy az ilyenek aztán egyedül magukat vádolhatják, ha az ezen alkalommal irányokban elnézéssel volt rendőrség, a tekintély s a közrend fenntartására hivott erdélyiséget velök éreztetni fogja.

* Marhasúsarok a helybeli mészárosok által f. évi március hó 3-tól 10-ig megállapítva, s a hatóságok szabályszerűen bejelentve a következők: 20 kr. hatvan-utczán mindkét székben, péterfán, Farth Jánossal és vargá- utczán; — minden többi mészárszékben pedig: 22 kr.

* A felvidék egyik városából bizonyos, egyén gyöngéd viszonyt kezdvén ott egy nő- vel, azt házassági ígérettel ide csalta, s miután egyik vendégében több napon keresztül csendes boldogságban éltek, egyszer csak kiderült, hogy a megszöktető s leendő férjnek már felesége van; most aztán a magát meg- csalatottnak és elcsábítottának valló idegen nő panaszával a rendőrséghez járult, mely a vétek egyént letartóztatta. Ez pedig Mózesre esküszik, hogy ő árthatan.

* Benedek Aladár „Uj idők” című szépirodalmi, társadalmi s divattájaknak 9-ik száma a következő gazdag s érdekes tartalommal jelt meg: „L'abboulaye Eduard.” (arczképe és jellemrajza.) „Ideál és szerelem” (eredeti nagyobb költemény-törökéd) Benedek Aladártól. „Késő korban” (eredeti elbeszélés) G. Büttner Julistól; „Nabukodonozor” (Baranger költemé- nye) Szabó Endre fordításában; „Szerelmes szerkesztőség” (Sacher-Masoch elbeszélése); — „Mikor emigrans voltam” (Amerikai naplójegyzet) Kompolthy Tivadartól. „Egy kis szemle a férjek fölött.” (Böjtű tárca) Almanditól; Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek. A bo- ritékon „vidéki élet”, „divat-tárca”, „hymen- „képtánu”, „sakkfeladvány”, „vegyesek”, „szerk. nyit választai”, stb. — E lap magama- gát is eléggé ajánlja, és előzetési ára évnegyedre csak 2 frt 50 kr.

* Igazítás. A főiskolai magyar irodalmi önképző társulatról újdonsági rovatunkban tegnapelőtt megjelent kimutatásban Orosz István „esküdt felügyelő” helyett olvasandó esküdt s köztanító, Boros Mihály „2.00 éves joghall- gató” helyett olv. 2.00 éves hittanhalgató; „Sir s tenyészet” helyett olv. „Sir s enyészet” és Czenger Gyula helyett olv. Czenger János.

* Megkaptuk a következő műveket: „Gya- korlati lelkészet”, szerkeszték Vasadi Balogh Lajos gyuró-küldői ref. lelkész s Öreg János volt verebi ref. lelkész. Előszó fuzet, ára 1 frt. „Ismétlő iskolások könyve” II. rész, írta dr. Seidel Pál; ára 48 kr. Mindkét mű Szekesfe- jértárt jelt meg Klökner Péternél. „Rhaszpo- dikus tanulmányok”, az alkotmányosság, a nagy szavak és bumbg köréből; írta Lauka Gusztáv. Budapest, Tetty és társa bizománya; ára 1 frt.

* Egy helybeli lakos tegnap délután jól felötvén törkának a garadjára, csapó-utczán két közrendőrt, a kik le és fel ott patrolliroz- tak, mert neki úgy tetszett: megtámadott s azokat rut isten-káromlások között becselen- tette; ezek természetesen nem vitték be ugyan a dühösködőt, hanem fölebbvalójuknak a dol- got bejelenték.

* Rövid időközben most már negyedjére ül a sötéten egy tolvaj asszony, a ki egy ház- tól női ruhát lopott, s azt eladta, de mint mindig, úgy most is meg kell büneírt lakolnia.

* A vásárbírói hivatal árjegyzéke. — Debreczen, 1875. év március hó 2-án. — 1 mérő buza 4—4.50 kr. 1 mérő kétszeres 3.70—3.90 kr. 1 mérő rozs 3.15—3.25 kr. 1 mérő árpa 2.40—2.60 kr. 1 mérő zab 1.85—1.95 fr. — 1 mérő tengeri 2.60—2.90 fr. 1 mérő köles 3.20—3.40 kr. 1 mérő kása 6.50 kr. 1 zsák burgonya 1.50 kr. 1 mázsa szalonna 36—37—38 frt, 1 mázsa háj uj 38 1/2, 39—40 forint.

* Nagyban és jókor kezdte a telt pénz- tárbán művelést Bechert M. helybeli kereske- desben alkalmazott Sch. nevű tanúncz, onnan nem kevesebb, mint 200 frtnyi összeget nem-

csak kilopván, hanem el is költvén mind az utolsó krajczárig; a letartott bűnös tettét nyil- tan bevallá.

* Egy kis utraváloról gondoskodott bizonyos, helyben mint szapponosgedt tartó- kodó s a rendőrség által házájába Halmiba a sorozásra haza utasított egyén; e czépből a volt gazdájánál tartott búcsuestélyi alkalmá- val felmászta a ház tetejét, de midőn azt egy másik szapponosnál értékesíteni akarta, — a lopás kiderült, ő pedig bekerült.

Délutáni posta.

— A hivatalos lap mai száma hozza az új miniszterium kinevezését. A kilép- tett miniszterek közül Bittó és Pauler a Lipótrend nagykeresztét kapták díj- mentesen a királytól; Zichy, Szapáry és Bartal egyszerűen közönség mellett felmen- tettek állásuktól. A király egyedül Ghy- cze nézve tett kivételt felmentő iratá- ban a szigorú formát illetőleg. A reá és az új kinevezésekre vonatkozó ok- mányok ime itt következnek.

Kedves báró Wenckheim! Önt ezen- nel magyar miniszterelnökkömmé kine- vezem, s az egyes miniszteri állomások betöltése iránti javaslatait elvárom. Kelt Budapesten 1875. évi már- czius hó 2. án.

Ferencz József, s k.
Bittó I-tván, s k.

Magyar miniszterelnökköm előterjesz- tése folytán vallás- és közoktatásügyi miniszteremmé Trefort Ágostont, — horvát-szlavon-dalmátországi miniszteremmé gróf Pejacsevich Pétert, — honvédelmi miniszteremmé Szende Bélát, — igaz- ságtügyi miniszteremmé Perczel Béla kép- viselőházi elnököt, — belügyminiszte- remmé Tisza Kálmán országgyűlési kép- viselőt, — földmívelés-, ipar- és kereske- delemügyi miniszteremmé báró Simonyi Lajos országgyűlési képviselőt, — s végre közmunka- és közlekedésügyi mi- niszteremmé Péchy Tamás országgyűlési képviselőt ezennel kinevezem, — a szem- mélyen körüli miniszterem teendőit ide- gienesen magyar miniszterelnökkömmé bizvám.

Az illetékhöz intézett kézirataimat további intézkedés végett / ide zárom. Kelt Budapesten, 1875. évi már- czius hó 2-án.

Ferencz József, s k.
Br. Wenckheim Béla.

Kedves Ghyczy! Magyar miniszte- riumom lemondása és saját kérelme foly- tán felmentem önt országos pénzügy- miniszteri állásától.

Egy év előtt önmegtadó áldozat- kézséggel vállalta ön el e tárczát. Szívemből kívánom, hogy midőn most a híven teljesített hazafiai kötele- ség lélekemelő öntudatával lép vissza a magánéletbe, — hű és kitünő szolgál- tainak a legszebb jutalmát még évek során át élvezhesse; élénken óhajtván egyszerűsággal, hogy ha a közügy ki- vánja, ettől a trón és haza érdekében, ezennel se vonja meg teljesen, bölcs tá- mogatását és közreműködését.

Kelt Budapesten, 1875. évi márcz. hó 2-án.

Ferencz József, s k.

A „Debreczen” eredeti MAGANTÁ VIRATA.

— Budapest, márcz. 3. Az új kormány ma mutatta be magát a kép- viselőház előtt. A kormányelnök Wenck- heim már ismeretes elveit fejtegette pro-

grammjában, a melyet többnyire olvasott. Simonyi Ernő óvást tett azon inparia- mentáris eljárás ellen, miszerint a párt- alakulásba a korona előre bevonatott s a kormányalakításában is ily alkudozá- sok ntján járt el. — Sennyei Pál és Lónyai Menyhért kijelentették, hogy az új kormány iránt várakozó s fűgget- len állást foglalnak el. Tisza Kálmán s a többi újonnan belépő miniszter képviselői állásról lemondott, minek folytán ke- rületükben az új választás elrendeltetett. A jelenlök választása holnap lesz. A leg- újabb kombináció s képviselői megállapo- dások szerint erre legelőbb kilátása Ghy- cze Kálmánnak van.

Egressi Ákos ur vendéglátéka.

Uj betanulásal, e szinpadon először.

Debreczeni színház.

VII. bérlet. 4. szám. Csütörtökön, márcz. 4-én 1875.

adatok:

Falura kell mennie.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Bayard és Dolle. Fordította Egressi Béni.

(Rendező: Együd.) Törökne, Horváth, Horváthné Zöldy, Dainoki és Mustó betegek.

— Bécsi tözsdé márcz. 3. (Távirati tudósítás.) Ezüst 105 15, cs. arany 5.24 1/2; Napo- eoarany 8.88—

Felélő szerkesztő:

SZATMÁR KÁROLY.

Nyilttér.

Ingóságok árverése.

Hatvanutczán 1572, számú ház- nál felesleges konyha, kamara és pinczebeli eszközök, asztal, székek, tartályok vaskonyha, vasas hordók s almáriomok s egyéb apróságok f. hó 5-én pénteken reggeli 9 órakor kezdendő árverésen készpénz fizetés mellett fognak eladni.

Hirdetmény.

A Szatmár és Nagy-Bánya közt eddig éj- lel közlekedő máhlapostajarat f. év mártius 1-jétől nappali személy szállító küldöncz posta- járatul rendeztetik be mérsékeltabb utas díjjal mellett.

A nevezett járat menetrendje a követ- kező.

Indul Szatmárról 10 órakor reggel meg- érkezik Nagy-Bányára 5 óra 25 perc este. Indul Nagy-Bányáról 6 óra 50 perc reggel, megérkezik Szatmára 2 óra 45 perc délután.

Utasdíj. Szatmárról. S.-Ujlakra . . . 1 frt. 50 kr. Józsefházára . . . 1 „ 50 „ Szinyér-Váraljára . . . 2 „ 75 „ Misztófalura . . . 4 „ 50 „ Nagy-Bányára . . . 4 „ 50 „ Józsefházára . . . 1 frt. 75 kr. Szinyér-Váraljára . . . 1 „ 75 „ Józsefházára . . . 3 „ — Sárköz-Ujlakra . . . 3 „ — Szatmára . . . 4 „ 50 „ Nagy-Várad, 1875. febr. 15-én.

Magy. kir. postalgazgatóság.

86 3—5

H I R D E T É S E K.

27 LICHTENSTERN B. és TÁRSA
első bécsi 28 kr. kézmű- és divatbazarjának ujonnan nyitott fiókja
Budapestben, kerepesi ut 15. sz. alatt, a Rókus-kórházzal szemben,
ajánlja gazdagon felszerelt raktárát a legújabb Giroffe és Lucca szövötek, a leg- újabb színekben; továbbá Barege, Gazé, Mozambique, Plaid és diagonal-szövötek, — Lustre, Rips és éjszaksarki szövötekből; ugyiszinte flannell, zsinóros barket, 1/4 és 1/2 rumburgi és sziléziai vászon, valódi és mosható czérna-ágykanavász, 1/4 rózsaszínű nanking, 1/4 damaszt- és csinvattörülközők; 1/4 és 1/2 chiffon; mosható és valódi fran- czia és cosmanosi creton és percall, batizst és Jaconet, pique, brillantin; bárony- és selymszalagok; hármasszövési szőnyegok, 1/4 szalmaszák vászon és több más cikk 27 krnyl. egyéges áron.
Gazdag mintagyűjtemények kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. — Vidéki rendelvények az összeg előre való beküldése, vagy utánvét mellett pontosan és lelkiismeretesen eszközöltenek.
47 9—10

Ocsóbb jobb és szebb, mint bárhol!
Női ruhakelmék
legkedvezőbbben megvásárolhatók
HAMBURGER ADOLF
hölgy-divatruja üzletében
BUDAPEST.
IV. koronahereg (ur) utca 8. sz.
Minták kívánatra bérhova ingyen küldetnek.
70 10—10

PÉNZ
6% kamatra, birtokok, uradalmak- ra, egy városi bérházak mint köz- ségi birtokokra egész Magyar- és Erdélyországban, akármely össze- gben—32 évi részlet törlesztéssé — folytonosan kapható a hatóságilag biztos. Es- kompte és Escomptevermittlungs-Comptoir által in Wien, Stadt, Schottenhof, 12. Stiege, Thür 8. Levelek bérmentve és német nyelven kéretnek.
77 4—10
Legelőbérlet.
Szabolcsmegyében Csége községébe köbelezett cserepesi pusztán 1500 hold jó minőségű, s hizékony gyeplő fo- lyó évi március 20-tól kezdve egy, — vagy több évre — [résztelentként is —

haszonbérbe adandó. Bővebb értesítést ad helybeli gazdatiszt, Justh Ferencz.
80 3—22
Kárpáti gyógyfü thea,
tüdő és mellbetegségek ellen, ugy- szinte chronicus hurut, köhögés, tü- dőaszkró, rekedtség, szűkmellűség, nyilalás de különösen test és gyom- orgyógyosság ellen a legjobb és legbiztosabb szer.
Biztonsági utasítással 1 csomag ára 30 kr.
Egyedüli bizományi raktára Geréby Fülöp fűszerkereskedésében.
91 1—3